

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobců: a) **L. A.**, b) **A. M.**, c) **Z. M.**, všichni zast. Mgr. Ondřejem Rejskem, advokátem se sídlem Buzulucká 431, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 6. 2008, č. j. 29 Az 78/2007 - 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokáta Mgr. Ondřeje Rejska **se určuje** částkou 5340 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně [ad a)] podala dne 30. 5. 2006 jménem svým a jménem svých dětí [žalobci b) a c)] žádost o udělení mezinárodní ochrany (podle tehdejších předpisů žádost o azyl). V žádosti uvedla, že svou zemi původu opustila z náboženských důvodů, a to zejména kvůli tomu, že se obává o svého manžela, který by mohl být v Kazachstánu uvězněn pro své náboženské vyznání, a to ve vykonstruovaném procesu, který by mohl vést k mnohaletému trestu odnětí svobody. Tento důvod podpořila mj. následujícími tvrzeními: (1) v Kazachstánu měl její manžel od roku 2003 až do jejich společného odjezdu problémy s příslušníky policie a Výboru pro národní bezpečnost (KNB) kvůli svému náboženskému vyznání a byl nucen k registraci své náboženské skupiny vyznávající tzv. čistý islám; (2) její manžel měl postavení imáma (vůdce náboženské skupiny), a tudíž jeho situace byla horší než u řadových muslimů; (3) v letech 2003 až 2005 byl její manžel kazašskými bezpečnostními orgány opakovaně zadržen a posléze vyslýchán, přičemž při zadržení z roku 2005 byl podle slov žalobkyně její manžel fyzicky napaden; (4) v roce 2006 byl manžel žalobkyně kontaktován policií s tím, aby dodával informace o spoluvěřících, a to pod pohrůžkou, že pokud nebude spolupracovat, bude uvězněn. Dále žalobkyně uvedla,

že sama pociťovala diskriminaci v přístupu k lékařské a sociální péči pro zřetelné atributy své víry (povinnost nosit šátek na hlavě). Na základě těchto skutečností se celá rodina rozhodla opustit svou zemi původu.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 11. 2007, č. j. OAM-455/LE-05-P13-2006, nebyla žalobkyni a jejím nezletilým dětem (jejichž jménem žádost o mezinárodní ochranu podala žalobkyně) udělena mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný svůj závěr o neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu odůvodnil tím, že žalobci neuvedli žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovozovat, že vyvíjeli v zemi původu činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod.

Pokud jde o neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, žalovaný tento závěr odůvodnil tím, že žalobkyně sice uvádí, že jí hrozí pronásledování kvůli její náboženské víře, nicméně ve skutečnosti se veškerá její tvrzení týkají primárně jejího manžela; sama podle svých slov problémy se státními orgány ani jinými subjekty neměla. Pokud jde o hrozbu vykonstruovaného procesu s manželem a s její osobou, žalovaný konstatoval, že takové tvrzení nemá oporu v informacích o zemi původu, že žalobkyně se sama nikdy nestala terčem pokusu o kriminalizaci jakýchkoliv jejích aktivit a žalobkyně tuto informaci získala až po příjezdu do ČR. Žalovaný rovněž shledal azylový příběh žalobkyně částečně nevěrohodným, neboť při porovnání s výpovědí jejího manžela vyplynulo, že jeho problémy žalobkyně nadsazuje. Pokud jde o problémy žalobkyně při přístupu k lékařské a sociální péči, žalovaný konstatoval, že tyto ústrky nedosahují intenzity pronásledování. Pokud jde o informace o zemi původu (tři články z internetu), které žalobkyně předložila na podporu svých tvrzení, žalovaný uvedl, že dva z těchto článků (jeden z roku 2001 a druhý z roku 2002) jsou zastaralé a že má k dispozici aktuálnější informace o zemi původu, a že třetí článek (týkající se vydávání uprchlíků z Kazachstánu do Uzbekistánu) nemá žádnou souvislost s deklarovanými potížemi žalobkyně.

Pokud jde o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, žalovaný konstatoval, že jednání příslušníků kazašských bezpečnostních složek nedosahuje intenzity „nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu“ ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu vykládaného v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva [žalovaný zde cituje kauzy *Vilvarajah a další proti Spojenému království* (rozsudek z 26. 9. 1991, stížnosti č. 13163/87, 13164/87, 13165/87, 13447/87 a 13448/87) a *Costello-Roberts proti Spojenému království* (rozsudek z 25. 3. 1993, stížnost č. 13134/87)]. Stejně tak žalovaný neshledal existenci vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a), c) ani d) zákona o azylu.

Žalovaný neshledal důvody ani pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu; humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu ani doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14b téhož zákona. Ke stejným závěrům dospěl žalovaný i v případě nezletilých dětí žalobkyně.

Žalobci brojili proti tomuto rozhodnutí žalobou ke Krajskému soudu v Hradci Králové, ve které namítali, že žalovaný nezjistil řádně a úplně skutkový stav věci a dopustil se rovněž porušení § 4 odst. 1, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního

řádu. Dále žalobci tvrdili, že splňují podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, popř. alespoň doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona. K neudělení azylu a doplňkové ochrany žalobkyně uváděla, že (1) byla v Kazachstánu opětovně vystavována psychickému a fyzickému nátlaku kvůli sporům svého manžela se státními orgány; (2) vzhledem k postavení svého manžela (imáma „čistého islámu“) byla podle svých slov i ona vystavena psychickému nátlaku, neboť si nikdy nemohla být jistá, jak návštěva policie dopadne; (3) zákon o povinné registraci náboženských organizací je od roku 2006 „tvrdě“ prosazován Výborem pro národní bezpečnost, jehož úředníci mohou provádět bez ohlášení domovní prohlídku v místech, kde se konají obřady neregistrovaných stoupenců jakéhokoli náboženského hnutí, což je podle žalobkyně v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“); (4) zákon nařizující povinnou registraci všech náboženských sdružení je v rozporu s kazašským právním řádem; (5) žalobkyni hrozila v případě návratu újma na jejích právech dle čl. 5 a 9 Úmluvy; (6) žalovaný pochybil, když svévolně nevzal v potaz informace o zemi původu (konkrétně zprávu norské zpravodajské agentury Forum 18 a informaci zastupitelského úřadu ČR v Kazachstánu), které svědčily podle žalobců v jejich prospěch a jež byly využity v jiných skutkově podobných věcech; a (7) fotografie žalobkyně se objevila v deníku MF Dnes a na internetu, a proto hrozí nebezpečí, že bude na této fotografii poznána a po návratu do Kazachstánu postížena za to, že podala v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany.

Krajský soud rozsudkem ze dne 30. 6. 2008 tuto žalobu zamítl. V odůvodnění krajský soud ve shodě s žalovaným konstatoval, že žalobkyně sama potíže se státními orgány z důvodu náboženství neměla; tvrzené skutečnosti se týkaly primárně jejího manžela. Pokud jde o tvrzení, že byla žalobkyně vystavena psychickému a fyzickému nátlaku v zemi původu, *kteřý by směřoval osobně vůči ní* (a nikoliv proti jejímu manželovi), krajský soud konstatoval, že problémy žalobkyně při přístupu k lékařské a sociální péči nedosahují intenzity pronásledování. Krajský soud se rovněž neztotožnil s argumenty žalobců namítajícími procesní pochybení žalovaného.

Žalobci (stěžovatelé) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, ve které namítají důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelé rozvedli své námitky uplatněné před krajským soudem následujícím způsobem: (1) stěžovatelé namítají, že splňují podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu, neboť azyl měl být N. I. (manželovi stěžovatelky) po právu udělen; (2) rozsudek Nejvyššího správního soudu (ze dne 5. 12. 2007, sp. zn. 3 Azs 89/2007), který byl citován krajským soudem a podle něhož dohlížecí a kontrolní praxi kazašských orgánů nelze považovat za pronásledování, jestliže se náboženská skupina nepodrobila zákonnému požadavku registrace, na projednávanou věc nedopadá a zároveň je třeba jeho závěry přehodnotit; (3) krajský soud v projednávané věci nerespektoval ústavní zásadu rovnosti v právech ani požadavek správního řádu dbát na to, aby při rozhodování skutkově obdobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, neboť neprovedl důkazy, které stěžovatelé navrhli k ověření toho, zda byla tato jejich ústavní práva v řízení před správním orgánem porušena, či nikoliv; (4) žalovaný pochybil, když svévolně nevzal v potaz informace o zemi původu (konkrétně zprávu norské zpravodajské agentury Forum 18 a informaci zastupitelského úřadu ČR v Kazachstánu), které svědčily podle stěžovatelů v jejich prospěch a jež byly využity v jiných skutkově

podobných věcech; (5) žalovaný nevzal v potaz skutečnost, že činnost neregistrovaných náboženských skupin je v zemi původu považována za trestný čin; a (6) žalovaný nevzal v potaz, že stěžovatelům po návratu do Kazachstánu hrozí postih za nelegální emigraci. V dalším doplnění kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že (7) i „pouhé“ udělení pokuty za neregistraci náboženské skupiny bude pro ni ponižující, nespravedlivé a tíživé. Sankce se dotkne rovněž jejich dětí, pro něž bude ponižující, že je jejich matka trestána. Stěžovatelka rovněž odkazuje na své námitky uvedené v žalobě a na spis týkající se jejího manžela (veden u zdejšího soudu pod sp. zn. 5 Azs 3/2009; pozn. NSS).

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost, přičemž se ztotožnil se závěry vyjádřenými v napadeném rozsudku krajského soudu a odkázal na správní spis, na své rozhodnutí i na vyjádření k žalobě.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je přípustná.

O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele (blíže viz citované usnesení zdejšího soudu).

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Pokud jde o první kasační námitku, zdejší soud konstatuje, že žalovaný manželovi stěžovatelky mezinárodní ochranu neudělil, krajský soud jeho žalobu zamítl a Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost odmítl pro opožděnost (viz usnesení ze dne 18. 2. 2009, č. j. 5 Azs 3/2009 - 113, www.nssoud.cz). Řízení s manželem stěžovatelky je tudíž pravomocně skončeno, přičemž manželovi žádná z forem mezinárodní ochrany udělena nebyla. Za těchto okolností nejsou splněny zákonné podmínky pro aplikaci § 13 zákona o azylu na stěžovatele (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 4 Azs 147/2004 - 81, publ. pod č. 388/2004 Sb. NSS).

V této souvislosti Nejvyšší správní soud podotýká, že již opakovaně judikoval, že stěžovatelka nemůže bez dalšího odvozovat své vlastní předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany od tvrzeného pronásledování jiné osoby, byť je tato osoba jejím manželem (viz rozsudky zdejšího soudu ze dne 15. 9. 2005, č. j. 1 Azs 41/2005 - 63; ze dne 26. 4. 2006, č. j. 4 Azs 332/2005 - 80; ze dne 15. 5. 2007, č. j. 2 Azs 15/2007 - 51; ze dne 22. 3. 2007, č. j. 2 Azs 126/2006 - 89; a ze dne 26. 4. 2007, č. j. 7 Azs 12/2007 - 67, vše www.nssoud.cz). Ustanovení § 12 zákona o azylu se vždy vztahuje k osobní situaci jednotlivého žadatele. Každá žádost o udělení mezinárodní ochrany, a tedy i žádost rodinného příslušníka, musí být posouzena vždy individuálně; každý z rodinných příslušníků pak může tvrdit, a také i případně mít, jiné důvody pro udělení azylu.

Pokud jde o potíže manžela stěžovatelky s bezpečnostními orgány, Nejvyšší správní soud nevyklučuje, že v ojedinělých případech mohou státní orgány pronásledovat celou rodinu významné osobnosti (např. významného opozičního politika, disidenta či aktivisty), nicméně o takový případ se v projednávané věci nejedná. Stěžovatelka sama ve správním řízení uvedla, že sama měla ve vlasti problémy pouze v oblasti přístupu k lékařské a sociální péči. Tyto ústrky však nedosahují intenzity pronásledování (viz výše). Stěžovatelka (a tím spíše její nezletilé děti) neměla postavení vůdce náboženské skupiny ani netvrdila, že by byla vystavena násilí ze strany bezpečnostních orgánů (což byly hlavní důvody zrušení rozsudku krajského soudu ve věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 5 Azs 66/2008). Lze odkázat na bohatou prejudikaturu k posouzení otázky, které jednání dosahuje intenzity pronásledování a které ne; srov. např. rozsudek ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 377/2004 - 75; rozsudek ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 - 68; rozsudek ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54; rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 2 Azs 51/2003 - 44; rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54; usnesení ze dne 11. 10. 2007, č. j. 6 Azs 47/2007 - 67, vše www.nssoud.cz; či rozsudek ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, publikovaný pod č. 1066/2007 Sb. NSS.

Pokud jde o druhou kasační námitku, zdejší soud konstatuje, že krajský soud postupoval správně, když na projednávanou věc aplikoval právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2007, č. j. 3 Azs 89/2007 - 68, a Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od této své ustálené judikatury odchýlit.

Pokud jde o třetí kasační námitku, lze stěžovatelům dát v obecné rovině za pravdu v tom, že ústavní pořádek i správní řád kladou na správní orgán požadavek, aby obdobné případy posuzoval shodně, aby tedy nečinil mezi jednotlivými žadateli o mezinárodní ochranu nedůvodné rozdíly. Dodržování této zásady podléhá kognici správních soudů, avšak ani její uplatňování nemůže vést k tomu, že by měla být udělena jedna z forem mezinárodní ochrany někomu, kdo pro to nesplňuje zákonné podmínky. Právě do této kategorie spadají, jak bylo již vysvětleno, i žádosti stěžovatelů, krajský soud tedy nepochybil, pokud v této věci návrh stěžovatelů na provedení dokazování spisy jiných žadatelů o azyl zamítl. Přitom krajský soud svůj postup odůvodnil, nejedná se tedy o opominutý důkaz.

Pokud jde o čtvrtou kasační námitku, zdejší soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, který je v plném znění k dispozici na www.nssoud.cz a v němž uvedl, že byť i rozhodné prosazování zákona o povinné registraci náboženských organizací ze strany Výboru pro národní bezpečnost, o němž se zmiňuje informace zastupitelského úřadu ČR v Kazachstánu, samo o sobě nepředstavuje pronásledování, pokud se tak děje zákonnými prostředky. Totéž lze říci o jiných zprávách, které by potvrzovaly takové informace. V samotném nepoužití těchto zpráv nelze v daném případě spatřovat pochybení žalovaného, jež by mohlo mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí o věci samé.

Obdobné konstatování platí rovněž u páté a sedmé kasační námitky. Ti, kdo porušují zákon tím, že se odmítají podrobit registraci náboženské skupiny, musejí počítat se zákonem předvídanými důsledky svého jednání, včetně případných trestních či jiných sankcí. Navíc udělení pokuty zjevně nedosahuje intenzity „ponižujícího trestu“ ve smyslu

§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu (viz rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, www.nssoud.cz).

K šesté kasační námitce zdejší soud uvádí, že žalovaný se s touto otázkou dostatečně vypořádal, přičemž vycházel z informací o zemi původu, které obavy stěžovatelů nepotvrzují.

Stěžovatelé rovněž nepoukazují na rozpornou judikaturu a ve své druhé kasační námitce sice navrhuji přehodnotit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2007, č. j. 3 Azs 89/2007 - 68, nicméně k takto obecně formulované námitce neuvádějí nic bližšího; za těchto okolností zdejší soud nepovažuje za nutné zabývat se potenciálními hypotetickými důvody pro judikatorní odklon. Krajský soud se při výkladu výše uvedených prvků definice uprchlíka a beneficiáře doplňkové ochrany nedopustil zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatelů.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti a krajský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovatelům byl pro řízení o kasační stížnosti (a předtím pro řízení o žalobě) ustanoven krajským soudem zástupce z řad advokátů, Mgr. Ondřej Rejsek; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci stěžovatelů byla přiznána odměna a náhrada hotových výdajů v celkové částce 5340 Kč [jeden úkon právní služby za 2100 Kč spočívající v písemném podání soudu ve věci doplnění kasační stížnosti (soud považoval dvojí doplnění kasační stížnosti za jeden právní úkon) podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění, přičemž odměna za tento úkon byla zvýšena vzhledem k počtu zastupovaných osob v souladu s § 12 odst. 4 advokátního tarifu na částku 5040 Kč, dále pak jeden režijní paušál po 300 Kč, celkem tedy 5340 Kč]. Nejvyšší správní soud naopak neuznal za samostatný úkon právní služby první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, neboť Mgr. Ondřej Rejsek zastupoval stěžovatele již v řízení před krajským soudem.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu